

viist sin Virkning med Hensyn til Theatrets Tilstand? saa vil man jo ikke kunne ønske her at gaae ind paa nogen Forhandling om Theatrets kunstneriske Bestaaenhed, men hvad der derimod væsentlig maa interessere Rigsdagen, naar der er Tale om denne Institution, med Hensyn til hvilken det gjentagende er udtalt, at det, hvorpaa det især kommer an, er, at skaffe forhøiede Indtægter, idet man meget ofte ikke kan undgaae endog saa meget betydelige Udgifter, det er, hvorledes Situationen i denne Henseende var i 1854 i Sammenligning med den senere heromhandlede Periode.

I 1854 var Stillingen saaledes, at den høieste Indtægt, som Theatret kunde opnaae, var 800 Rdlr. pr. Aften; den Gjennemsnitssum, som var beregnet, var 590 Rdl., og der var i det sidste Aar i Gjennemsnit kun naaet 550 Rdl. De Forandringer, som bleve foretagne, gjorde, at Gjennemsnitssummen kunde calculeres til 650 og 700 Rdl., hvad jo paa 250 Spilleastener gjør et ganske anseeligt Beløb; vil man nu sige: Ja, men er det ikke en saa urimelig høj Sum, at den ikke kan naaes, saa viser Erfaringen det Modsatte; der har i de sidste Aar og navnlig i det Aar, her er Tale om, været naaet dette Beløb, og i det næstpaafølgende Aar er det overstegtet; det viste sig ogsaa i det foregaaende Aar, at det kunde i en meget betydelig Grad overstiges. Det eneste Aar, jeg har havt den Ære at være i Spidsen for Theatret, hvor der kunde være Spørgsmaal om en fuldstændig Gjennemførelse af Saisonen uden Afbrydelse ved paa-begyndte eller efterladte Bygningsarbejder, nemlig Aaret 1856—57, indbragte Theatret 804 Rdl. i Gjennemsnitssum pr. Aften. Det indbragte, istedetfor den da beregnede Sum 141,000 Rdl., 204,000 Rdl. eller 63,000 over det calculerede Beløb.

Spørger man nu endelig: men er dog ikke trods alt dette Theatrets Stilling meget betænkelig eller lidet tilfredsstillende, saa skal jeg ikke sige, at der ikke kan komme meget vanskelige Forhold, og at man altid maa være forberedt paa at kunne imødegaae dem saameget som muligt ved at sikke sig at have Noget at staae imod med; men paa den anden Side kan

det Factum i og for sig, at i de sidste Aar og navnlig i det, hvor en heel Omvæltning saa at sige af hele Theatrets oeconomicke Forhold har fundet Sted, Regnskabets maatte afluttes med en Underbalance, der, efter hvad der er oplyst i Statsregnskabets for det sidste Aar, kan anslaaes til 10,000 Rdl., ikke volde Betæneligheder; thi for det Første er det ganske vist, at et nogenlunde heldigt Aar vil, som Erfaring har viist, kunne bringe et saa betydeligt større Overskud, at det ikke vil være vanskeligt at dække Underbalancen, og dernæst maa bemærkes, at her tillige er Spørgsmaal om de Summer, der anvendes til Forrentning og Afdrag paa hele Byggecapitalen. Nu er det vistnok Noget, der maa erkjendes, at det var et temmeligt stærkt Stykke og maatte betragtes som et overordentligt Held, om det virkelig skulde kunne lykkes, at Theatret, foruden at bære sine ordinære Udgifter, tillige skulde kunne bære den hele Ombygning med hele Raanets Forrentning og Afbetaling. Dette vil være meget vanskeligt selv under Forudsætning af en betydelig Tiltaget af Indtægterne; thi det er en Selvfølge, at Udgifterne maae tiltage særdeles under Forhold som dem, der nu ere tilstede, da den personlige Virksomhed stiger i Priis og der er to Theatre ved Siden af det kongelige her i Hovedstaden, der ikke alene tage Publicum, men tillige søge at drage Kræfter til sig. Skulde det alligevel lykkes Theatret at bære Forrentningen og Afdragene af Capitalen uden at gjøre Forbring paa yderligere Tilskud, maatte det, som sagt, betragtes som overordentlig heldigt; men jeg kan ikke slutte, som jeg nu skal gjøre — maastee har jeg allerede gjort mit Foredrag for langt — uden med Hensyn til dette Punkt at gjentage, hvad jeg fra en anden Plads her i Saleen omtrent for et Aar siden udtalte, at der som det skulde blive Tilfældet, at der for nogle Aar blev Spørgsmaal om at give Theatret en Bømpelse med Hensyn til Forrentning og Afdrag af dette Beløb, kan jeg ikke finde, at det skulde være Noget, som vilde være saa urigtigt, at det ikke kunde vente at faae Rigsdagens Samtykke. Jeg vilde ikke kunne finde, at der vilde være noget Ubilligt eller Unaturligt deri, at den Stiftelse, der er beriget ved Holbergs Formue, gav, i Forhold til hvad den giver til